

## А К Т

### лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Костопільському надлісництву філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

21 квітня 2025 року

м. Костопіль Рівненської області

Нами, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Віталієм СТЕГНЯКОМ (відповідно до листа філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" від 08.04.2025 року № 4862/34.4.1-2025), начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (далі Північно-Західне міжрегіональне УЛМГ) Володимиром КАСЯНЧУКОМ, в. о. начальника Костопільського надлісництва - помічником начальника Костопільського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром ХЕВЗЮКОМ, провідним інженером охорони і захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Василем ЮХИМЧУКОМ, провідним інженером лісового господарства філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Віталієм ОЛЕКСИЙОВЦЕМ, лісничим Костопільського лісництва Євгеном РОМАНІУКОМ, лісничим Мащанського лісництва Аркадієм ЧОРНИМ, лісничим Мидського лісництва Юрієм НАУМОВИЧЕМ, лісничим Решуцького лісництва Павлом ОХМАКОМ, лісничим Смержівського лісництва Володимиром МЕЛЕЩУКОМ, лісничим Суського лісництва Андрієм ЦИМБАЛЮКОМ, лісничим Базальтівського лісництва Романом ВОЙТОМ, лісничим Клеванського лісництва Володимиром ТЕРНОВЦЕМ, лісничим Злазненського лісництва Олександром БУТКОМ в період з 16.04.2025 по 18.04.2025 та 21.04.2025 року проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметр	запас деревостану, м3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Костопільське	6	17	1.2		1.2	10СЗ+БП	70	0.70	1Б	30	36	520	4	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	6	20	0.8		0.8	10СЗ+БП	68	0.75	1А	28	34	500	4	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	26	9	1.8		1.8	9СЗ1ГЗ	83	0.75	1А	31	38	450	2	буревій, соснові лубоїди, златки	15
	26	10	1.3		1.3	10СЗ+ГЗ	90	0.75	1Б	33	38	630	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	26	13	0.8		0.8	10СЗ	92	0.75	1Б	33	38	610	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Костопільське	34	9	1.3		1.3	9С31БП+ГЗ	95	0.75	1Б	34	42	570	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	34	17	2.1		2.1	9С31ДЗ+ГЗ+КЛГ	90	0.75	1А	32	36	580	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
<b>Разом ВСП</b>					<b>9.3</b>										
Машанське	1	9	1.2		1.2	9С31ДЗ+БП+ГЗ	91	0.70	1А	30	32	440	2	соснові лубоїди, златки	20
	1	14	0.8		0.8	4ВЛЧ1Г32Д32БП ІЯЗ+ОС	95	0.65	2	26	36	280	2	буревій, опеньок, бактеріальна водянка, трутовики	10
	40	5	1.1		1.1	6С31БП2Г31ДЗ	85	0.65	1	28	38	250	2	соснові лубоїди, златки	10
	45	27	4.3		4.3	10С3+БП	63	0.80	1А	25	26	450	2	соснові лубоїди, златки	10
	52	23	4.0		4.0	10С3+БП+ОС+ДЗ	60	0.75	1А	23	24	370	2	соснові лубоїди, златки	10
	53	16	1.8		1.8	9С31ДЗ+ЯЛЕ+ВЛЧ	90	0.55	1	27	40	340	4	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	88	23	0.8		0.8	8С31Д31БП	67	0.75	1А	25	30	320	3	соснові лубоїди, златки	10
	88	24	0.8		0.8	6С3(74)4С3(55)	74	0.80	2	22	28	340	3	соснові лубоїди, златки	10
<b>Разом ВСП</b>					<b>14.8</b>										
Мидське	4	13	5.0		5.0	6БП2ВЛЧ1ОС1С3+ ЯЗ+ДЗ	55	0.65	2	20	22	180	4	соснові лубоїди, златки	15
	6	3	4.9		4.9	8БП1С31ОС	40	0.65	2	13	14	100	4	соснові лубоїди, златки	20
	17	24	22.5	(2)	19.0	4БП2С32ОС2ВЛЧ+ ГЗ	60	0.70	1	25	28	275	4	соснові лубоїди, златки	10
	28	3	4.5		4.5	7С32БП1ОС	70	0.70	2	21	28	270	4	соснові лубоїди, златки	10
	28	19	4.9		4.9	10С3+БП+ОС	70	0.65	1	24	32	350	4	соснові лубоїди, златки	10
	29	6	3.8		3.8	9С31БП	63	0.75	1А	24	32	360	4	соснові лубоїди, златки	10
	30	14	4.6		4.6	6С3(65)2ОС2БП+ С3(109)	65	0.80	1	24	30	350	4	соснові лубоїди, златки	10
	30	24	3.4		3.4	7С32БП1ОС	55	0.70	1А	23	26	280	4	соснові лубоїди, златки	10
<b>Разом ВСП</b>					<b>50.1</b>										
Решуцьке	5	26	3.0		3.0	9С31ДЗ+БП+ГЗ+ КЛГ	130	0.50	2	29	48	330	2	соснові лубоїди, златки	10
	21	8	20.5	(1)	13.1	7С33ДЗ+БП+ВЛЧ	130	0.50	2	28	44	270	2	соснові лубоїди, златки	10
	28	18	8.5	(1)	3.0	10С3+ДЗ	60	0.80	1А	26	30	460	2	соснові лубоїди, златки	10
	34	10	4.0	(1)	2.0	9С31ГЗ+ЯЛЕ+ДЗ+ БП	85	0.65	1А	30	34	420	2	соснові лубоїди, златки	10
	36	4	4.8		4.8	8С31БП1ЯЛЕ+ГЗ	75	0.75	1А	27	30	430	2	соснові лубоїди, златки	10
	37	8	0.7		0.7	9С31ГЗ+ДЧР	59	0.80	1А	24	28	340	2	соснові лубоїди, златки	10
	41	15	16.0	(1)	8.0	8С31ЯЛЕ1ГЗ+БП+ ДЗ	81	0.70	1А	29	34	390	2	соснові лубоїди, златки	10
	43	3	14.7	(2)	2.0	9С31ДЗ	85	0.70	1	28	34	420	2	соснові лубоїди, златки	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Решуцьке	43	10	4.1		4.1	9С31ДЗ+КЛГ	55	0.65	1А	24	28	335	2	соснові лубоїди, златки	5
	52	1	14.0	(1)	5.0	7С32БП1ВЛЧ+ДЗ	70	0.8	1А	27	30	410	2	соснові лубоїди, златки	10
<b>Разом ВСР</b>					<b>45.7</b>										
Сморжівське	69	1	22.9	(1)	16.3	10С3+ГЗ	55	0.70	1А	22	26	345	2	соснові лубоїди, златки	10
	1	4	4.5		4.5	8С31ЯЛЕ1ГЗ	56	0.70	1Б	25	32	340	2	соснові лубоїди, златки	10
	3	4	4.1		4.1	10С3+ГЗ+ЯЛЕ	60	0.60	1А	24	30	325	2	соснові лубоїди, златки	10
<b>Разом ВСР</b>					<b>24.9</b>										
Сууське	1	18	9.5		9.5	9С31ГЗ+ДЗ+БП	67	0.65	1А	27	34	330	2	соснові лубоїди, златки	10
	5	10	17.0		17.0	7С32ДЗ1БП+ГЗ	69	0.60	1	25	28	290	2	соснові лубоїди, златки	10
	6	5	7.2		7.2	9С31ДЗ+ЯЛЕ+БП+ГЗ	66	0.70	1А	26	28	400	2	соснові лубоїди, короїд типограф, златки	10
	6	15	6.1		6.1	5С32ГЗ1БП2ДЗ+ОС	57	0.70	1А	23	26	240	2	соснові лубоїди, златки	10
	19	46	1.4		1.4	8С32ГЗ+БП+ДЗ	65	0.70	1Б	28	30	310	2	соснові лубоїди, златки	10
	22	56	2.1		2.1	8С31ДЗ1ГЗ+БП	65	0.75	1	24	26	310	2	соснові лубоїди, златки	10
	30	6	9.5		9.5	8С32ДЗ	70	0.70	1А	26	28	380	2	соснові лубоїди, златки	10
	30	8	5.1		5.1	7С32ДЗ1БП+ГЗ	70	0.75	1А	28	30	390	2	соснові лубоїди, златки	10
	30	9	9.0		9.0	8С32ДЗ	75	0.70	1А	28	30	410	2	соснові лубоїди, златки	10
	30	21	3.2		3.2	6С34ДЗ	75	0.65	1А	27	30	330	2	соснові лубоїди, златки	10
	30	23	2.7		2.7	5С34ДЗ1БП	75	0.65	1А	27	28	310	2	соснові лубоїди, златки	10
	31	6	3.1		3.1	10С3+БП+ДЗ	64	0.75	1А	25	28	410	2	соснові лубоїди, златки	10
	32	19	5.9		5.9	7С31БП2ДЗ	75	0.75	1	26	30	370	2	соснові лубоїди, златки	10
	35	17	6.2		6.2	8С32ДЗ	65	0.65	1А	26	28	350	2	соснові лубоїди, златки	10
<b>Разом ВСР</b>					<b>88.0</b>										
Базальтівське	22	17	6.0		6.0	7Д32С31КЛГ+ГЗ+ЯЛЕ+ЛПД	34	0.70	2	13	14	130	4	соснові лубоїди, короїд типограф, златки	15
	22	24	3.4		3.4	10С3+ДЗ+ГЗ+КЛГ	70	0.70	1А	27	32	420	4	соснові лубоїди, златки	5
	22	25	1.8		1.8	8С32ДЗ+ЯЛЕ+ГЗ	55	0.80	1Б	26	32	400	4	соснові лубоїди, короїд типограф, златки	5
	22	30	2.4		2.4	10ДЗ+СЗ+ГЗ+КЛГ	70	0.70	1	24	26	300	4	соснові лубоїди, златки	10
	22	31	6.5		6.5	8С32ДЗ+ЯЛЕ	55	0.80	1Б	26	30	400	4	соснові лубоїди, короїд типограф, златки	5
	22	32	1.4		1.4	4Д33С32ЯЛЕ1ГЗ+АКБ	80	0.70	1	25	28	370	4	соснові лубоїди, златки	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Базальтівське	22	37	0.8		0.8	8ДЗ2БП+СЗ+ВЛЧ	62	0.70	1	20	22	230	4	соснові лубоїди, златки	10
	37	14	3.2		3.2	5БП2ОС1СЗ1ДЗ 1ВЛЧ	55	0.80	1	25	26	320	4	буревій, соснові лубоїди, златки	20
	37	23	2.5	(1)	0.9	10ОС+БП+ЯЛЕ+ДЗ+ ЛПД+ВЛЧ	50	0.60	1А	24	26	290	4	буревій, соснові лубоїди, златки	20
<b>Разом ВСР</b>					<b>26.4</b>										
Клеванське	8	1	17.0	(1)	6.0	7ДЗ3ГЗ+БП+СЗ+ОС+ ВЛЧ	100	0.65	1	29	40	280	2	буревій, соснові лубоїди, златки	15
	8	20	8.5	(1)	4.0	10СЗ+ГЗ+БП+ДЗ+ОС+ ВЛЧ	68	0.60	1А	28	32	390	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	27	37	0.8		0.8	10СЗ+ДЗ+БП+ОС+В ЛЧ	54	0.70	1Б	25	30	380	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	27	35	0.9		0.9	10СЗ+ДЗ+БП+ВЛЧ+ ГЗ	80	0.60	1А	29	40	380	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	11	17	1.6		1.6	5С32ДЗ1БП2ВЛЧ+О С	70	0.65	1А	28	36	310	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	11	19	0.5		0.5	6С32ДЗ1БП1ВЛЧ+ГЗ	80	0.60	1А	30	40	320	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	47	16	5.0		5.0	10СЗ+ДЗ+БП+ГЗ	100	0.60	1	29	38	395	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	47	20	6.8		6.8	9С31ДЗ+БП+ГЗ	90	0.60	1	29	36	370	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	43	26	35.0	(1)	5.0	10СЗ+ДЗ+ГЗ	90	0.65	1	28	32	400	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	26	22	2.6	(1)	1.6	8С31ДЗ1ГЗ	95	0.60	1	29	40	330	2	буревій, соснові лубоїди, златки	10
	41	36	3.2		3.2	10СЗ+ДЗ+ГЗ	90	0.60	1	29	36	400	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	41	20	19.0	(1)	8.0	10СЗ+ДЗ+ГЗ+БП+ВЛ Ч+ОС	95	0.70	1	29	36	450	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
	41	38	1.8		1.8	10СЗ+ДЗ+БП	60	0.70	1А	24	30	360	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10
35	4	15.4	(1)	4.0	10СЗ+ДЗ+БП	90	0.60	1	29	44	390	2	соснові лубоїди, златки, буревій	10	
<b>Разом ВСР</b>					<b>49.2</b>										
Злазненське	11	7	15.5		15.5	10СЗ+БП	60	0.70	1	22	28	320	4	соснові лубоїди, златки	5
	35	43	0.9	(1)	0.8	9С31БП	41	0.70	1А	19	22	240	4	соснові лубоїди, златки	10
	39	16	5.2		5.2	10СЗ	56	0.60	1	21	28	260	4	соснові лубоїди, златки	10
	39	41	4.0		4.0	10СЗ	43	0.70	1А	19	22	260	4	соснові лубоїди, златки	10
	39	52	1.7		1.7	7СЗ3ВЛЧ+БП	70	0.60	1	23	32	240	4	соснові лубоїди, златки	10
	42	4	3.6		3.6	10СЗ+БП	42	0.60	1А	19	22	225	4	соснові лубоїди, златки	10
	42	11	1.7		1.7	10СЗК	51	0.60	1	20	22	240	4	соснові лубоїди, златки, коренева публікація	10
	42	17	3.3		3.3	10СЗ+ДЧР	35	0.70	1	15	20	200	4	соснові лубоїди, златки	10
	42	18	1.1		1.1	10СЗ+БП	51	0.50	1	19	24	195	4	соснові лубоїди, златки	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Злазненське	42	20	0.5		0.5	10СЗ	51	0.60	1	19	24	220	4	соснові лубоїди, златки	10
	42	28	2.6		2.6	8СЗ2БП	40	0.70	1	17	24	210	4	соснові лубоїди, златки	10
Разом ВСП					40.0										
ВСЬОГО ВСП					348.4										

Загальна обстежена площа по Костопільському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 348.4 га. По причинах призначення заходів (за переважаючим шкідником/хворобою) в загальному по надлісництву:

- малий та великий соснові лубоїди, златки 318.7 га;
- буревій, стовбурові шкідники 29.7 га.

### Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Основною причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на СЗ провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*) та короїд типограф на ялині європейській (ЯЛЕ). В наявності дерева V-ї та VI-ї категорій стану групового розміщення (групи невеликі до 3 - 4 дерев, але трапляються до 10 дерев). Також є дерева IV категорії стану зі слідами заселення стовбуровими шкідниками (вхідні та вихідні льотні отвори, бурова мука, під корою характерні для даних видів ходи на звалених деревах). Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 штук до 7 шт. на м<sup>2</sup>. Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються пошкодженням від слабкого (до 5%) до сильного ступенів пошкодження (більше 10%). В наявності також сухостійні дерева, в переважній більшості поодинокого та групового розміщення, які відпрацьовані комплексом златок.

Насадження в Костопільському, Мащанському, Базальтівському та Клеванському лісництвах пошкоджені стихійним лихом (буревій 2024 року), внаслідок чого утворилася значна кількість буреломних та вітровальних дерев, дерев зі зламаними стовбурами, з нахилом стовбура більше 30 градусів, відламанною кроною та її частин, тощо, характеризуються змішаним характером пошкодження – переважно куртинного та групового характеру. Ступінь пошкодження – слабкий.

Насадження в складі яких є ялина європейська (ЯЛЕ) пошкоджені короїдом. Характер висихання ЯЛЕ – поодинокий. Деревя V – VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників з родини златок, а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю вхідних льотних отворів короїда-типографа, про що свідчать смоляні потьоки на стовбурах дерев.

Листяні породи дерев, що є в складі хвойних насаджень, вражені трутовиками, які викликають стовбурові гнилі осики (ОС), берези повислої (БП) та вільхи чорної (ВЛЧ): дерева осики пошкоджені трутовиком несправжнім (*Phellinus tremulae*), дерева берези повислої пошкоджені трутовиком справжнім (*Fomes fomentarius*) та бактеріальною водянюкою, дерева вільхи чорної (ВЛЧ) трутовиком променевим (*Inonotus radiatus*) та вільховою златкою (*Dicercia alni*). Трутові гриби заражають дерева базидіоспорами через обламани гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 2/3 до 3/4 крон.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом стовбура більше 30 градусів та з дугоподібно зігнутими стовбурами.

В цілому насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 348.4 га у 2025 році.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2020 року ДП «Костопільське лісове господарство» та ДП «Клеванське лісове господарство» представлено для лісопатологічного обстеження.

**Примітка:** *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводимуться силами лісової охорони філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" . На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки не розпочаті.*

### **ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:**

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки шкідників та хвороб лісу поставити на облік до Книги обліку шкідників та хвороб лісу.
2. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України, скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Північно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.
3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. Спеціалістам філії, при виявленні нових осередків шкідників та хвороб лісу у лісових насадженнях, в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

5. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки з поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни.

6. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати або переробляти одночасно із заготівлею, для недопущення розвитку осередків стовбурових шкідників.

**Акт складений в чотирьох примірниках:**

1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - Північно-Західному міжрегіональному УЛМГ;

3-й - філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";

4-й - Костопільському надлісництву філії "Поліський лісовий офіс" "ДП "Ліси України".

**ПІДПИСИ:**

Завідувач сектору нагляду, обліку і прогнозу  
філії "Вінницялісозахист" ДСЛП  
"Київлісозахист"



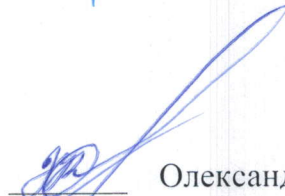
Віталій СТЕГНЯК

Начальник відділу мисливського  
господарства, охорони та захисту лісів  
Північно-Західного міжрегіонального УЛМГ



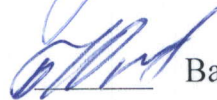
Володимир КАСЯНЧУК

В. о. начальника Костопільського  
надлісництва - помічник начальника  
Костопільського надлісництва філії  
"Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"  
Провідний інженер охорони та захисту лісів  
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси  
України"



Олександр ХЕВЗІЮК

Провідний інженер лісового господарства  
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси  
України"



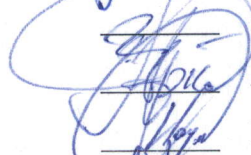
Василь ЮХИМЧУК

Лісничий Костопільського лісництва



Віталій ОЛЕКСІЙОВЕЦЬ

Лісничий Мащанського лісництва



Євген РОМАНЮК

Лісничий Мидського лісництва



Аркадій ЧОРНИЙ

Лісничий Решуцького лісництва



Юрій НАУМОВИЧ

Лісничий Сморгівського лісництва



Павло ОХМАК

Лісничий Суського лісництва



Володимир МЕЛЕЩУК

Лісничий Базальтівського лісництва



Андрій ЦИМБАЛЮК

Лісничий Клеванського лісництва



Роман ВОЙТ

Лісничий Злазненського лісництва



Володимир ТЕРНОВЕЦЬ



Олександр БУТОК